MEDEDELINGEN

HEEMKRING OKEGEM

37ste jaargang , 2012, nr. 4
VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS
Afgiftekantoor Ninove 1
4de trimester

BESTUURSLEDEN

Voorzitter: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, Okegem (054/32.23.02)
Secretaris: Patrick Praet, Kievitlaan 25, Ninove (054/32.71.58)
Penningmeester: André Segers, Bievegemstraat 18, Roosdaal (054/33.65.68)
Bestuursleden:
Jozef Van der Speeten, Guldenboom 12, Okegem (054/33.55.75)
Godelieve De Deyn, Kouterbaan 34, Okegem (054/33.48.70)
Herman Brantegem, Hazeleerstraat 24, Okegem (053/68.04.51)
Ere-penningmeester: Suzanne Van der Speeten

Uitgegeven met de steun van het stadsbestuur van Ninove (100 euro).

Verantwoordelijke uitgever: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, 9400 Okegem-Ninove

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.
Een jaarabonnement op Mededelingen Heemkring Okegem kost amper 4 Euro. Erelid wordt men vanaf 6 Euro. Lid worden kan door de som te storten op rekeningnummer BE46 8508 1934 3436 - SPAA BE 22 van Heemkring Okegem.

Voorzijde: Jules Bauwens als soldaat tijdens de Eerste Wereldoorlog (foto: W. Moens)

Okegemse plaatsnamen deel II

Namen van boerderijen, huizen en bouwwerken en van perceelsnamen genoemd naar personen

Herman Van Isterdael

In 1999 werd reeds het eerste deel plaatsnamen over wegen en waterlopen gepubliceerd.[1] U krijgt nu het tweede deel over boerderijen, huizen en andere gebouwen die naar personen zijn genoemd.

De schuin gedrukte nummers in dit artikel verwijzen naar de percelen op de kadasterkaart van 1810.
Gebruikte afkortingen: **A**: akten en contracten, **Ab**: atlas buurtwegen, **Ar**: armenrekening, **Aw**: atlas waterwegen, **D**: dorpsrekeningen, **K**: kadaster, **Kr**: kerkrekening, **L**: landboek, **La**: legger van de eigendommen van de abdij van Ninove, 1644-1645, **M**: familiearchief Merode-Westerloo, **Nb**: notariële akten studie notaris Van den Berghe, **O**: ommestellingkohier, **Oa**: oorkonden abdij Ninove, **P**: procedurerollen, **Pb**: register van pachten abdij Ninove, **Pk**: penningkohier, **Pr**: processen, **Ra**: rekeningen abdij Ninove, **Rb**: renteboek van de kerkfabriek en armentafel, **Rm**: register van renten van Pieter Masieres, 1465 (A.R., Rekenkamer 45217), **Rn**: registers van renten abdij Ninove 1703-1785 (archiefnrs. 107-108), **RvVl**: Raad van Vlaanderen, **S**: staten van goed, **Sc**: inspecties van de wegen, **V**: openbare verkopingen en verpachtingen, **W**: wezenrekening

[1] *Okegemse plaatsnamen. Namen van wegen en waterlopen*, in *Mededelingen Heemkring Okegem*, jg. 24, 1999, p. 65-83.

Namen van boerderijen, huizen en bouwwerken

Baljuws. - tBaljuws (volksmond), ook Hof Van Holder genoemd. Vroeger woonde hier de familie Hendrickx die vanaf 1740 tot het einde van de 18de eeuw de baljuws van Okegem leverde.

Borgstad *1*. - Den ommeloep om de borchstat (M, 1391), omloep (M, 1391), lommeloop (M, 1473). In de weiden langs de Dender, op het grondgebied van Okegem, stond de oudste burcht van de heren van Pamel. Deze was omwald door een gracht genoemd de ommeloop.

Camme. - Zie Kam.

Gemeentehuis. - Het Okegems gemeentehuis vond achtereenvolgens onderdak in een herberg op het Dorp, in een leegstaand lokaal van de Gemeenteschool (1902-1920), in de herberg "In het gemeentehuis" op het Dorp (1920-1945), in de woning van gemeentesecretaris Van Damme (1938-1970, eerst alleen het secretariaat, daarna ook de raadsvergaderingen) op het Dorp en in de opgedoekte gemeenteschool (1970-1976) aan de Kouterbaan.

Gemeenteschool. - Tot 1875 werd les gegeven in particuliere woningen van onderwijzers, nadien in het schoolgebouw aan de Kouterbaan.

Grote Keuleneer *297-302*. - Jan Asselman met een hofstede genamt den grooten keulenier (L, 1695), den grooten ceuleneer (A, 1740). Hofstede genoemd naar de familie De Keulenere, in 1569 leefden Jan en Joos De Keulenere te Okegem. Zie Keuleneer en Kleine Keuleneer.

Herbergen:

- Astrid (Leopoldstraat, voorheen Vlaanderen-Brabant, tot ca. 1960)
- Café belge au repos des voyageurs (Kouterbaan, vóór 1900-ca. 1960)
- Café Sportlokaal of 'bij Warken' (Dorp, ca. 1960-1980)

- De kreek (Neerbeekstraat, ca. 1985-2000)
- De Roos (Dorp, ca. 1998-2004), daarna 't Leetvermaak
- De swaene (Dorp, 1784)
- De veldmuis, zie den hert
- Den hert ook de veltmuijse genoemd (Kattestraat, 1766-ca. 1900)
- Den ondersten hust (Van de Perrekaai, geciteerd in not. akte J.B. Chaboceau, 1825)
- De witte visser (Dorp, vóór 1900-vóór 1914)
- Dendria (Fonteinstraat, 1905-1910)
- Het steenen huys (Dorp, L, 1695; S, 1742)
- In 't goe leven (Kattestraat, vóór 1914-?)
- In 't oud gemeentehuis (Dorp)
- In 't paviljoen (Leopoldstraat, ca. 1965-)
- In 't schipken (Leopoldstraat, vóór 1900-ca. 1910)
- In 't schipken (Hazeleerstraat, ca. 1945-ca. 1975)
- In de beekvink (Neerbeekstraat, na 1945-ca. 1960)
- In de Congo (Leopoldstraat, tot ca. 1925)
- In de gouden klok (Dorp, 1950-1966)
- In de jerk (J. Ockeghemstraat, ca. 1960-ca. 1970)
- In de katholieke kring (Leopoldstraat, 1924-ca. 1975)
- In de kroon (Kouterbaan, vóór 1900-ca. 1950)
- In den ajuin (Bruggeweg, vóór 1900-ca. 1920)
- In den bos (Fonteinstraat, na 1900-ca. 1950)
- In den engel (Hazeleerstraat, ca. 1880-1914)
- In den ouden hust (Van de Perrekaai, vóór 1900-1911)
- In de post (Dorp, 1955-ca. 1980)
- In de rappe reisduif (Kattestraat, 1910-1950)
- In de rare vos (Kattestraat, ca. 1930-ca. 1960)
- In de reisduif (Dorp, ?-ca. 1970)
- In de reisduif (Van der Perrekaai, 1906-1913)

- In de stad Aalst (J. Ockeghemstraat, ?-ca. 1960)
- In de strijdende soldaat (Dorp, na 1918-vóór 1960)
- In de volle pot (Kattestraat, vóór 1914- vóór 1930)

Een wielerwedstrijd passeert aan Café Astrid (foto jaren 1960)

- In de warande (Fonteinstraat, vóór 1900-?)
- In de welkom (Fonteinstraat, 1932-ca. 1980)
- In het scheerhuis (J. Ockeghemstraat, 1901-1960)
- In het Vlaams huis, daarna Rio (Kouterbaan, ca. 1930-1992)
- In klein Ninove (Leopoldstraat, vóór 1900-ca. 1930)
- In Pamel (Dorp, vóór 1914)
- In Rome (vóór 1900-ca. 1960)
- In Sterreken (Kattestraat, vóór 1900-na 1914)
- Italia (Leopoldstraat, ? -tot ca. 1965)
- Moderna (Kattestraat, ca. 1930-1975)
- 't Nat Uurgebied (Broekstraat, ca. 2009 -)
- Op 't hoeksken (Leopoldstraat, tot ca. 1965)
- Rio, zie In het Vlaams huis

- Sint-Antonius (Dorp, 1775)
- Spoelie (Nb, 1804), Spoeltje au cabaret dit spoelje (Ab, 1844) (Kouterbaan, ca. 1810-ca. 1950)
- Sportwereld (Dorp, 1940-1960)
- 't Leet Vermaak (Dorp, ca. 2005)
- Vlaanderen-Brabant (Leopoldstraat, vóór 1900-ca. 1960)
- Vrolijk Eversem (Hazeleerstraat, 1976-ca. 1985)

Hof te Eversem. - Heurlieden hof ende goet gheheeten thof teverschem (Pb, 1534), west de straete loopende naer het hoff teversem oft thaeseleer (Rn, 1703). Hof van de abdij van Ninove te Eversem gelegen, nu nog Hof te Hazeleer genoemd.

Hof te Hazeleer *541, 559-561, 574, 575, 581*. - Tcloosterhof thaeseleren (Kr, 1653), het hoff thaseleer, thaseleir (L, 1695), thof thazelaar (1845). Eigendom van de abdij van Ninove, tevoren ook hof te Eversem genoemd. Hof te Hazeleer komt van de naam van de pachter Cornelis de hazelare, die de hoeve pachtte in 1525.

Hof te Idevoorde. - Neffens thof van Idervoorde (A, 1685), thof van ydevoorde (A, 1683). Identiek aan het hof te Okegem en hof te Rabuys. Het hof is bezit van de heren van Idevoorde.

Hof te Okegem. - ung fief appelle thof tOkeghem ensemble la motte amaisonne et autres ses appartenences (A.R., Rekenkamer nr. 1071 f° 130v°, 1473). Dit is het hof te Idevoorde.

Hof te Rabuys *49-53, daarna 75*. - Mevrouwe vrouwe van dese prochie ende heerelijchede van ijdevoorde met haer hoff genompt trabuys, met landt, hoppelochtinck, mersch ende wijde (L, 1695). In 1764 woont burgemeester Hendrik Covens op het hof te Rabuys, hij bouwde een nieuw hof op het Dorp en de naam verhuisde mee. De hofstede is genoemd naar de bezitter ervan in de 15de eeuw namelijk de heer van Roubaix, heer van de heerlijkheid Idevoorde.

Hof te Rief. - Int thof te Rieve (M, 1540), van aen het vrij van Ninove aent straetken vant hoff te Rieff (L, 1695). Hoeve op het grondgebied van Ninove, tegen de grens met Okegem. Zie Rihove.

Hof te Voorde *46-48.* - Int erste onse hof dat men heet ten Voerde (Oa, 1351), half sijn hof gheleghen neven thof van den Voerde toter walgracht (Oa, 1351), curtis ten voorde (Pb, 1437), den hove van voorde thokeghem (Pb, 1456), thof te voerde (Pb, 1525), opt neerhof alias hoff te Voorde oost de straete suyt de Dender noort het goet van Ydevoorde (Ar, 1644). Vanaf 1351 eigendom van de abdij van Ninove, tevoren van de meier van Okegem. Het hof lag bij de Dender aan de voorde, dit is een doorwaadbare plaats.

Kam *336.* - Onbehuisde stede bij de kercke deser prochie groot ontrent XIIII roeden daer de camme plocht op te staen metten steenputte met alle de zijden aen sheeren straete (P, 1676). Onbebouwd perceel bij de kerk waar eertijds een brouwerij stond.

Kapellen

- Kapel op het dorp, eertijds toegewijd aan O.-L.-Vrouw, troosteres der bedrukten, nadien aan O.-L.-Vrouw van Lourdes. Zeer oude kapel reeds vernoemd in de 17de eeuw.
- Kapel aan de Kouterbaan nr. 16, St.-Antonius abt.
- Verdwenen kapel aan de Kouterbaan nr. 53, St.-Jozef.
- Kapel aan de Fonteinstraat nr. 28, O.-L.-Vrouw van 7 Weeën.
- Kapel aan de Fonteinstraat nr. 21, St.-Antonius abt.
- Kapel aan de Fonteinstraat nr. 5, H. Anna.
- Kapel aan de Hazeleerstraat nr. 8, O.-L.-Vrouw van Lourdes.
- Kapel aan de Hazeleerstraat nr. 10, St.-Antonius van Padua.
- Kapel aan de Leopoldstraat nr. 50, O.-L.-Vrouw van Lourdes.
- Verdwenen kapel aan de Leopoldstraat nr. 87, H. Appolonia.
- Verdwenen kapel aan de Leopoldstraat nr. 129, O.-L.-Vrouw.
- Kapel aan het einde van de Dorpskouterlos, in de Polder, toegewijd aan St.-Jozef. Afgebroken na de aanleg van de sociale woonwijk en heropgebouwd in 1983 aan de Prof. Van Vaerenbergstraat, nabij de vroegere standplaats.

Kleine Keuleneer *319-322.* - Cleenen ceuleneer (A, 1691), Davidt de Bouck met een behuyst stedeken genaemt den cleynen ceuleneer (L, 1695), cleynen ceulenaer (S, 1750), klijnen keuleneer

(Rn, 1785). Hofstede genoemd naar de familie De Keulenere, in 1569 leefden Jan en Joos De Keulenere te Okegem. Zie ook Grote Keuleneer en Keuleneer.

Klooster - Het klooster (volksmond). In 1894 vestigden de Zusters van de H. Harten zich te Okegem en startten met een school. De woning van de zusters, en bij uitbreiding de schoolgebouwen, worden het klooster genoemd.

Kurehuis - Het cuerenhuys (A, 1696). Dit is de pastorie.

Lazarij *146.* - West de lazarye (Kr, 1642), lazarije (Kr, 1653), west de laeserije (Rb, 1678), west de laessery (Rb, 1695). Plaats waar eertijds de melaatsen in afzondering leefden, zie ook ziekhuis.

Mote

Een mote is een kunstmatig opgeworpen verhevenheid van de bodem waar een versterking op stond. In Okegem waren er twee moten, beide bezit van de heren van Idevoorde, één gelegen bij de kerk en één gelegen tussen de Lenen en de Triepen.

1/ Ung fief appelle thof tOkeghem ensemble la motte amaisonne (Rekenkamer nr. 1071, 1473), uuyt het goet van ydevoorde oost sheeren straete noort dhoors Pieter de winne ende het straetken suyt het hof van voorde ende west de mote (Rb, 1678). *50.*

2/ Jouffrou van Lidekercke ende vrouwe van dese heerelijchede met haer motteken wallen ende mersch (L, 1695), eene partye bosch voortyts wymenier genampt de motte (V, 1761). *259bis, deel 262.*

Neerhof. - Item dnederhof groet een bunder (Pb, 1525), opt neerhoff alias hooff te voorde (Ar, 1644). Het bij een kasteel horend erf met de daarop staande bijgebouwen.

Pastorie *405.* - Den Armen, de kercke, pastoreije ende costereye metten hooricx mersch (L, 1695), pastoreije huys (ibidem). De pastorie, en bij uitbreiding zijn bewoner, de pastoor, als bezitter van gronden.

Phenixbergmolen. - Phenixberg moulin (Ab, 1844), moulin du Phenixberg (Poppkaart, 1853). Molen die in 1840 is heropgericht

aan de Kattestraat, aan de venningberg, in 1936 afgebroken.

Pompken. - Het pompken (volksmond). In 1948 werd te Eversem een pomp geplaatst op een artesische put. In 1975 afgebroken en verdwenen.

Prochiaanshuis. - Voor den sprochiaenshuus thoeckeghem (Ra, 1434). Woning van de pastoor.

Rattenberg *294-296*. - De rente van ratterborch (rekening abdij Ninove 1494-1495 f° 117), Rattenborch (S, 1643), uuytgaende op een behuysde stede gheheeten den rattenberch synde eertyds twee steden geweest (P, 1676), 75 roeden hoppelochtinck genaempt den rattenborre (S, 1677), een behuysde hofstede opden Rattenbergh (L, 1695). Waarschijnlijk van rottenberg, gerooid bos op de berg.

School *328*. - Ende voor zoo vele als aengaet het nieuw werck ofte schole by daermmeesters met adveu van den voornoemden heer pastoor, bailluy, burgmeester ende schepenen ghemaect op de suijt sijde van den zelven huyse... (Ar, 1658). Oudste vermelding van de bouw van een specifiek lokaal voor de school aan de oostzijde van het Dorp.

Spoelie. - 3 dagwant behuysde stede genaemt de spoelie (Nb, 1804), spoelken (K, 1813). Herbergnaam, verband houdend met het weven.

Vleuge. - Op syn stede ghenoempt de vleughe (Kr, 1642). Een vloge, vluege, vleuge is een duiventil.

Ziekhuis *146*. - Den ziechuuse (Ar, 1547), lants an tzieckhuys (Pk, 1571), siechuys (Lenen Ninove, 1627), tsieckhuys (S, 1641). Zie lazarij.

Zusterschool. - In 1894 vestigden de Zusters van de H.H-Harten zich te Okegem en startten met een school. Thans nog bestaande dorpsschool met gemengd basisonderwijs.

Perceelsnamen genoemd naar personen

Aalstbarm *494.* - Onder den aelstbarm (S, 1677), met een houcxken landt beneden den aelstbarm (L, 1695), aelstberm (Nb, 1855), Aalstbarmken (proces Haelterman, 1881).

Aalstberg *483-499.* - In campo qui dicit adelensberg (in het veld genoemd adelensberg) (Oa, 1311), anden adelijsberch (Pb, 1426, 1453), alijsberch (Ra, 1429), halins berch, alinsberch (Ra, 1429), alysberch (Leenboek Liedekerke, 1466), alijsbeerch (Pb, 1525), alisberch (Pb, 1526, Pk, 1571, Ar, 1645), halijsbeerch (Pb, 1527), alensberch (La, 1644), holsberch (A, 1666), aelsbergh, aelsberch, aelstbergh (L, 1695), alsbergh (S, 1780), hulsbergh (V, 1780), haelstberghe (S, 1789), aelst berg (Popp). Het eerste deel is een persoonsnaam Adelin, ook Adel als eerste element in Adelbrecht, Aalbrecht. Zie Groten Aalstberg, Kleine Aalstberg.

Backaart *138-145.* - West den backaert (Kr, 1642), 1 dachwant landts suyt oost den bacquaert (Ar, 1647), den backert (S, 1669), een partye mersch ende elsbosch wesende een bijlstuck genoemt den Backaert (L, 1695), den baeckaert (V, 1755). Te Ninove en Denderhoutem kwam de familienaam Backaert voor in de 17de eeuw. Twee mogelijke verklaringen: a. bachten, bacht (bijwoord van plaats met betekenis "van achter" + aard (grasland), dus een weide die achteraan ligt, de percelen weide lagen inderdaad op het einde van de dam, op de grens met Ninove, b. backaer, backer is volgens Verdam een steenbakker, plaats waar men bakstenen maakte.

Bakkersmeers *415-416.* - Een half bunder meersch gheheeten sbackersmeersch (S, 1643), Jan steppe tot Bakerghem met een partije in Backers mersch (L, 1695), Backaersmeersch, Backersmersch (L, 1725), baccaersmeers (A, 1756). Genoemd naar de familienaam De Backer of naar een beroepsnaam, zie eventueel Backaert.

Batensmeers. - meersch genaemt Batensmeersch suyt den dender noort de straete (S, 1795). Verschrijving voor Bakkersmeers.

Bogaertsveldeken *577-580.* - In bogaertsveldeken (S, 1688), op haer behuysde stede genaempt bogaertsveldeken groot dry dachwant (Rn, 1703). Genoemd naar eigenaar Laurentius Bogaert.

Bolsterstede *438-440.* - Hoogt 1716 over niclaes de mol 345 behuysde stede bolster. Perceel genoemd naar de eigenaar of gebruiker.

Bosscherslochting. - Zie Bosschersstede.

Bosschersstede *427.* - Bosscherslochtinck (S, 1643), op zyn behuysde stede west bosschers stede (Ar, 1644), bossegersstede (idem, 1678). Perceel genoemd naar de familie De Bosschere. In 1571 leefde Mathijs De Bosschere te Okegem.

Calisveldeken *543, 544.* - Teverschem genaempt calisveldeken palende noordt het cloostergoet van st cornelis (Pr, 1665). Calis, roepnaam voor Calictus, Calixtus, dus veld van Calixtus.

Cuypers halfbunder *449-450.* - Cuypers alfbunder (S, 1734). Perceel genoemd naar de gebruiker Jaspard De Cuyper.

Danins van der Cammenstede. - Metter eender zyde an danins van der cammen stede (Rm, 1465). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Fijterslochting *265, 267-269.* - Vlas aen faeters lochtinck (S, 1639), fayters hoplochting (S, 1643), den heere Raet pieters met een bijlstuck genaemt fijters lochtinck (L, 1695). Perceel genoemd naar de familie De Feijtere. In 1569 leefde Gillis De Feijtere te Okegem.

Fransiskensmeers *475.* - Een partye genaemt den fransiskens mersch (L, 1695), Franciscus meers (La, 1754). Eigendom van de abdij van Ninove, waarschijnlijk genoemd naar een gebruiker.

Geerd Goessensland. - Met eenre zijden neven Gheerds goessins lande (Pb, 1456). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Geerd Herdincxleen. - Neven gheerd herdincx leen (lenen Ninove, 1398). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Gillis van Rubroucxstede. - Metten anderen hende commende an

Gillis van rubroucx stede (Rm, 1465). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Goed van Roubaix *262.* - zuydt tgoet van Roubaix (Lenen Ninove, 1612). Eigendom van de heren van Roubaix, ook heren van Idevoorde.

Goubertensmeers *415.* - 66 a 3 ca meersch genoemt Goubertensmeersch (S, 1820). Perceel genoemd naar de gebruiker Frans Goubert.

Grote Aalstberg. - 1 dachwant lants beneden den grooten aelstberch (Pb, 1672), 160 roeden lant op den grooten halsbergh (S, 1780). Zie Aalstberg.

Hendrik Maerscalx Land. - Neven der costerien lant van Okeghem met der eenre zijden ende Henric Maerscalcx lant met der andere siden (Oa, 1351), item een dachwant lants lettel min ofte meer alsoet gheleghen es neven tsMerscalcs lochten (Oa, 1351). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Hendrik Putkens Geleeg. - Achter Heinricx Putkens ghelaghe (Oa, 1351), alsoet gheleghen es neven Heinricx Putkens lant was ane diene zijde ende sprochiaens lant van Okeghem ane dandere zijde (Oa, 1351). Geleeg, een woord dat nog steeds gebruikt wordt, is een huis, een hoeve met bijhorende grond. Perceel genoemd naar de eigenaar.

Herbaan. - zie Heerbaan.

Herenland van Gistel. - Neven sheren lant van ghistelle (Pb, 1439). Perceel in bezit van de familie van Gistel, heren van Idevoorde.

Herenland van Roubaix. - Neven tsheren lant van Roubays (Pb, 1439), dander syde tgoet van Rabays (Pb, 1526). Perceel in bezit van de familie van Roubaix, heren van de heerlijkheid Idevoorde.

Herenmeers van Pamel. - Metten eynde an tsheeren mersch van pamele (M, 1473), geleghen over dendere in de vischerie neeven sheren mersch van Pamele (M, 1497). Perceel weide, bezit van de heren van Pamel.

Huigsbos. - Int Winterdal op tvelt daer mins heren Huigs bosch (Oa, 1351), achter mijns her huughs bosscelkin (Leenboek Ninove, 1443). Bos van heer Hugo.

Ingelslochting. - Naest ydderghem achter Inghels lochtinc (Pb, 1525). Perceel genoemd naar de eigenaar, Ingel is de roepnaam van de voornaam Engelbertus.

Jagerslochting. - Item op XXII roeden lochtinck gheheeten slaeghers lochtinck (Kr, 1653), tsjaeghers lochtinck (Kr, 1657). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Jan Bayens Lochting. - Een dachwant erweten ende vlas achter Jan bayens lochtinck (S, 1639). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Jan Beeckmans Lochting. - III dachwant lants an jan beecmans lochtinc (Pb, 1525). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Jan Gortters Stede. - Een zijde jans gortters stede (Lenen Ninove, 1398). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Jan Moyenstede. - XVI roeden landts gheheeten Janne moyen stede (Rm, 1465). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Jan van der Smessenmeers. - Zie Smessenmeers.

Jeppensmeers *415*. - 64 a 63 ca meersch genoemt jeppensmeersch (Nb, 1820). Perceel genoemd naar de eigenaar, Jeppen is een roepnaam voor Jacob.

Katharina sMaerscalcs leen. - andere zyde kathelinen smaerscalcs leen (lenen Ninove, 1398). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Kersmaker *450, 451, 455-457*. - In den kersmaecker (A, 1685), eenen mersch genaemt den kersmaker (L, 1695), keersmaecker (A, 1713), keirssemaecker (S, 1720), in de kessemaecker (S, 1772), den kerfmaecker (V, 1780), in de keirsmaekers (Rn, 1785). Perceel genoemd naar de eigenaar. In 1571 verpachtten de erfgenamen Geert De Kersmakere grond te Okegem.

Keuleneer *546-551*. - 2 dachwant so land als lochtinck int gehuchte tEverschem van oudts genoempt den keuleneer oost de

fonteynstraete (S, 1713), den ceulenaer (A, 1734). Perceel genoemd naar de familie De Keulenere, in 1569 leefden Jan en Joos De Keulenere te Okegem. Zie ook Grote en Kleine Keuleneer.

Kleine Aalstberg *500, 518.* - Oost den cleenen holsberch (S, 1666), Dabdeije van ninove met een partije landt aenden cleijnen Aelstbergh ende hellegat (L, 1695), cleenen aelsberch (A, 1698). Zie Aalstberg.

Land Bussaard van Campene. - Op tselve velt neven den mersch van Score die men heet de Truebe ane deen zijde ende Bussaerts lande van Campene op dandere sijde (Oa, 1351). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Land Claas van Reghelsbrugge. - Der andere zijden ane Claeus lant van Reghelsbrugghe (Oa, 1351). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Leins Zeghersland. - Eene ziden neven Leins zeghers land (lenen Ninove, 1398). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Luipaard *385-387.* - XXV roeden hoppen inden luypaert (Pk, 1571), den luypaert (S, 1641), guilliam beeckman in den luypaert ofte pelgrem een dachwant (O, 1673), behuysde hofstede daermen het noempt den luypaert (S, 1756). Percelen genoemd naar de eigenaar, in 1351 leefde te Okegem een Alise lupaerts.

Maria Asselmansstede *342.* - Vyffentwintich roeden landts opt cauterken suyt Cornelis Beeckman ende maria Asselmans stede (Kr, 1657). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Maria Baijensmeers *120.* - Marie Bayensmeersch (S, 1758), mersch genampt marie beijens mersch (A, 1766), marie baeyensmeersch (S, 1789). Perceel genoemd naar de gebruikster.

Maria Dauwensmeers *426-427.* - Marie dauwe met een partye genaemt maeijken dauwens mersch (L, 1695), maeijken d'hauwers meersch (L, 1786). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Martenshoek *deel 303-317.* - 115 roeden lant opt cauterken gemeynelijck genaemt de martenshoeck (S, 1733). Vermoedelijk genoemd naar een gebruiker.

Martin Lombeecxland. - Ende Martinen Loembeecx lande met der andere zijden (Oa, 1351). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Meester Jansmeers.

- Tusschen scloosters mersch van nineve en myns vors. heere jans mersch gheheeten den lommeloop (M, 1473). *1.* Perceel eigendom van Jan van Kruiningen, heer van Pamel.
- Meester Jansmeersch (S, 1643), een partye meersch genoempt meestere Jansmeersch groot ontrent dry dachwant (P, 1689), eenen mersch genaemt meester Jans mersch (L, 1695). *423.* Perceel genoemd naar de eigenaar.

Mevrouw Camuselsmeersch. - Mevr. camuselsmeersch (S, 1725). Perceel genoemd naar de eigenaar, de vrouw van Okegem.

Mevrouwenland van den Moere. - Neven mevrouwen lant van den moere (Ra, 1429). Perceel genoemd naar de vrouw van Idevoorde.

Overammeers *14, 36.* - Mevrou van Overham met twee mersschen jeghens elcanderen gecepareert met eenen gracht (L, 1695), overammeersch (L, 1786). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Overscheldensmeers *deel 448.* - Overscheldensmeers (D, 1717), vijftigh roeden meersch gelegen in den draeyboom genoempt overscheldens meersch (A, 1724). Perceel genoemd naar de gebruiker namelijk de familie Van Overschelde.

Overstraetenslochting *deel 494.* - Oost en suyt overstraetens lochtinck (Pb, 1676). Perceel genoemd naar de eigenaar of gebruiker, vermoedelijk Joris Van Overstraeten.

Pelsmakerspleksken *323 en deel 319, 322.* - Henderick de Bouck met een partijken landt genaemt pelsmakers plecxken (L, 1695). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Pieter Jacquemijnsmeers *141.* - 1 dachwant XX roeden meersch ghenoempt pieter Jacqmans meersch ofte boomerkens (D, 1686), een dachwant XXVII roeden in den meersch genoempt pieter

Jaecquemijns meersch (A, 1724). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Ruysveldeken *deel 543-544.* - 78 roeden 12 voeten op het Ruysveldeken (A, 1791). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Sleeuwermersch *415-418.* - Jan de weghe met een partije inden sleeuwermersch (L, 1695), sleuwermersch (ibidem). Van de familienaam De Leeuw?

Smessenmeers *40.* - West het straetken loopende naer Jan van der Smessenmeersch (A, 1627), smetsmeers (S, 1658), Joannes van der smessens meersch (A, 1678), ghenaempt den smessen meersch groot ontrent twee dachwant 20 roeden (P, 1681), smessemeersch (S, 1686), oost den dreve naer jan van der smerssenmeersch (P, 1687), smissemeerschen (S, 1772), smitsemeersch (S, 1788), smetsmeersch (V, 1789), smetsemeersch (S, 1789). Perceel genoemd naar de eigenaar Jan Van der Smessen.

Slappersgat *219.* - Een half bunder lants an slappersgat (Pk, 1571), XXX roeden soemervussen aen slaepperghat (S, 1639), 2 dachwant 25 roeden landts genoemt 's lappers gat commende tegen de nienofstrate (S, 1676), opt slappersgadt (A, 1683), slaeppergat (S, 1702). Waarschijnlijk afkomstig van de familienaam De Lap. In 1396 leefde in Okegem Jan de Lap.

Slappersveld *218.* - 1 dachwant landts op slappersveldt (S, 1709).

Snicxveldeken *deel 545.* - Aen peeter van snicx veldeken (S, 1666), Jan de Bouck met snicx veldeken (L, 1695), snicksveldeken (S, 1739), snickxveldeken (A, 1742). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Stepsveldeken *266.* - Adriaen vanden perre met een partijken genaemt steps veldeken (L, 1695). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Straetmanslochting *161-165.* - Met een partye aen het hecken wesende een bijlstuck genaemt straetmanslochtinck (L, 1695). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Timmerman *45.* - 71 a weide gen. de Timmerman (K, 1813). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Truiensveldeken *545.* - Op een hofstede, nu lant ende oplochtinck gelegen teversem groot een half bunder ofte daerontrent geheeten truijensveldeken, geheeten truyversveldeken nu snicxveldeken (Rn, 1703). Perceel genoemd naar de familie Truijen. In 1571 leefden Anna, Gillis, Hendrik en Joos Truijen te Okegem.

Vetsuypenslochting *60.* - Vetsuypenslochting (K, 1813). Perceel genoemd naar de eigenaar.

Wasseelslochting. - 50 roeden hoppelochtinck genaempt wasseels lochtinck ter beken (S, 1677). Perceel genoemd naar de familie Wasteels.

Winterdal *633-638.* - Te Okenghem bij het veld Winterdal (Oa, 1249), III d XXIII r int wintersdal (Pb, 1472), een dachwant lants int winterdal (Pk, 1571), een achthouckigh stuck landt genaemt winterdael (L, 1695), winterdael (La, 1754). Volgens Vangassen de plaats waar een zekere Winter woont.

Okegemse Vuurkruisers – Aanvulling

Patrick Praet

Het artikel in het vorige nummer van de Mededelingen over de Okegemse frontsoldaten die het Vuurkruis ontvingen, lokte enkele reacties uit. Zo maakte Wilfried Moens ons attent op de huwelijksdatum van zijn grootvader Jules Bauwens. Deze Schendelbekenaar had weliswaar reeds vóór de Eerste Wereldoorlog kennis met de Okegemse Baetens. Het huwelijk met Clementina (Irma) werd echter pas op 5 november 1919 in Okegem voltrokken.

Op de foto links Jules Bauwens als Belgisch frontsoldaat ca. 1915/16 met de Britse *Distinguished Conduct Medal* prominent op het uniform. Rechts een foto van Bauwens (ca. 1970) als toenmalige voorzitter van de Oud Strijdersbond
(foto's: Wilfried Moens)

Jules Bauwens was reeds soldaat vóór 1914 en tekende bij het uitbreken van de oorlog bij als beroepsmilitair. Hij bleef dit de ganse oorlog lang. Hij behaalde er naast Belgische eretekens ook de Britse *Distinguished Conduct Medal*, na het Victoria Cross de hoogste Britse onderscheiding die omwille van moed werd toegekend. In 1918 hield Bauwens het voor bekeken in het Belgische leger en keerde te voet terug naar Okegem. Hij ging er nadien als spoorwegbediende aan de slag en woonde jarenlang in 'den blok', het seinwachterhuisje aan het uiteinde van de Kattestraat.

Irma Baetens **(Okegem, 26 oktober 1890 – Okegem, 7 april 1956)**
(foto: Wilfried Meens)

Via Gilbert Helpers ontvingen we het bidprentje van Jozef Baeyens, een andere Okegemse Vuurkruiser die vermeld wordt in de *Mededelingen*, 2012, nr. 3.

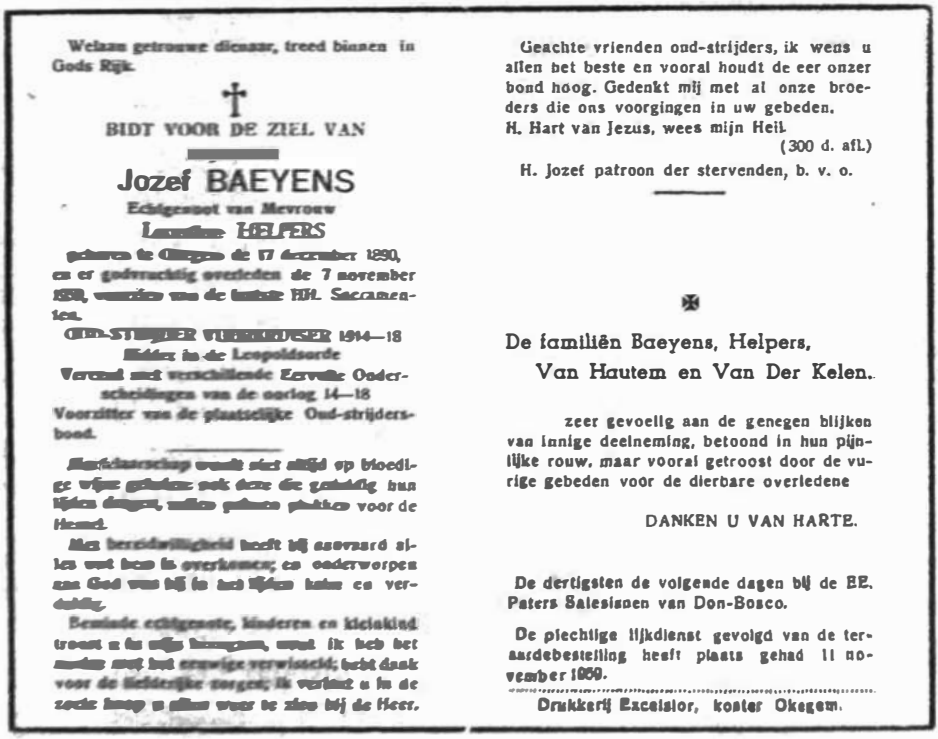

Welaan getrouwe dienaar, treed binnen in Gods Rijk.

†

BIDT VOOR DE ZIEL VAN

Jozef BAEYENS

Echtgenoot van Mevrouw

[illegible] HELPERS

geboren te Okegem de 17 december 1890, en er godvruchtig overleden de 7 november 1959, voorzien van de laatste HH. Sacramenten.

OUD-STRIJDER VUURKRUISER 1914—18

Ridder in de Leopoldsorde

Vereerd met verschillende Eervolle Onderscheidingen van de oorlog 14—18

Voorzitter van de plaatselijke Oud-strijdersbond.

Mijnheer [illegible] wordt niet altijd op bloedige wijze geleden: ook deze die geduldig hun lijden dragen, zullen palmen plukken voor de Hemel.

Met bereidwilligheid heeft hij aanvaard alles wat hem is overkomen; en onderworpen aan God was hij in het lijden kalm en verdeldig.

Beminde echtgenote, kinderen en kleinkind troost u in mijn heengaan, want ik heb het [illegible] met het eeuwige verwisseld; hebt dank voor de liefderijke zorgen; ik verlaat u in de zoete hoop u allen weer te zien bij de Heer.

Geachte vrienden oud-strijders, ik wens u allen het beste en vooral houdt de eer onzer bond hoog. Gedenkt mij met al onze broeders die ons voorgingen in uw gebeden.

H. Hart van Jezus, wees mijn Heil.

(300 d. afl.)

H. Jozef patroon der stervenden, b. v. o.

✠

De familiën Baeyens, Helpers, Van Hautem en Van Der Kelen.

zeer gevoelig aan de genegen blijken van innige deelneming, betoond in hun pijnlijke rouw, maar vooral getroost door de vurige gebeden voor de dierbare overledene

DANKEN U VAN HARTE.

De dertigsten de volgende dagen bij de EE. Paters Salesianen van Don-Bosco.

De plechtige lijkdienst gevolgd van de teraardebestelling heeft plaats gehad 11 november 1959.

Drukkerij Excelsior, koster Okegem.

De spotnaam van Okegem

Herman Van Isterdael

Op talrijke lijstjes die op internet circuleren over spotnamen van gemeenten wordt als spotnaam van de inwoners van Okegem 'de hoppewinders" vernoemd. Waarvoor dit woord staat kan niemand uitleggen want hop winden hoeft helemaal niet.

Het is naar mijn mening een slechte vertaling en interpretatie van het dialectwoord "hoppewenners" of in het Nederlands "winnen" als synoniem voor telen. In het woordenboek van het Okegems dialect staat eveneens als lemma; wénnen (winnen) met als uitleg kweken.

In Okegem werd inderdaad eertijds veel hop geteeld. Op de oudste foto van Okegem zien we trouwens op het Dorp een hoplochting waar de hopperanken in volle bloei staan. Ik hoop later nog eens terug te komen op de grote bloei van de hopteelt te Okegem en de economische betekenis ervan voor de inwoners van Okegem. De teelt is nu volledig verdwenen te Okegem.

Een correcte weergave van de spotnaam zou dus zijn: hoppewinners of telers van hop. Dat ze dit massaal deden lijdt geen twijfel. Vandaar hun spotnaam.

Ereleden werkjaar 2012

Onze hartelijke dank gaat naar de ereleden die dit jaar opnieuw een inspanning leverden om de werking van de Heemkring te steunen.

Timmermans Paul, Gent
Van der Perre Christiane, Okegem

Vernaillen – Bourgeois, Ninove
De Dobbeleer A., Okegem
Vernaillen Rita, Ninove
Asscherickx Guido, Denderleeuw
Van Der Speeten Maria, Itterbeek
Van Eeckhout Willy, Ninove
Van Snick Gilbert, Okegem
Van Snick Roger, Ninove-Meerbeke
Vercruysse J., Okegem
Vernaillen-Gies, Affligem

De Roeck Rudy, Roosdaal
Pycke Jeannine, Okegem
Van Isterdael Jan, Okegem
Van Snick E.-Ooghe, Ninove
Vernaillen Joris, Okegem

Allaert-Asscherickx G., Kortrijk
Bayens Odilon , De Pinte
Boriau Albert, Okegem
Buydens Herman, Okegem
Buydens Luc-Moeremans, Okegem
Buydens Lutgarde, Okegem
De Bodt Chris, Okegem,
De Kimpe Willy, Okegem
De Ridder Marcel, Denderleeuw
De Roeck Fr. – Leemans, Dworp
De Roeck Wilfried, De Pinte
De Smedt-Van Isterdael, Okegem

Dhooge L.-Wittenberg, Drongen-Gent
Eylenbosch Cyriel-Bayens, Okegem
Fouquet H., Okegem

Gies Jan-Van Der Veken, Brugge-St Andries
Herssens Oscar, Ninove
Praet Lucien- Van de Perre, Okegem
Schietecatte Marie-José, Ninove
Sonck Steven, Iddergem
Strubbe-Hellinckx, Ninove
Van den Borre Marc, Gent
Van den Broeck Fr, Okegem
Van Eeckhout Freddy, Okegem
Van Isterdael – Houwe, Ninove
Van Isterdael Walter, Roosdaal
Van Laeren Maria, Jette
Van Nieuwenhove, Ninove
Vernaillen A.-Van den Spiegel, Okegem
Vernaillen Dirk-Vanantwerpen, Nazareth-Antwerpen
Allaerd- Staels , Okegem
D'Hoe, Okegem
KOK, Land van Waas, Sint - Niklaas
Ag.Centea-VanHolder-Govers, Okegem
Agneessens Willem, Antwerpen
Ardans Jan, Okegem
Arents Bart, Okegem
Asselman Patrick, Okegem
Becque George, Okegem
Beeckman M.-Neukermans, Okegem
De Boitseleer Willy, Okegem
De Bruyn Florent, Denderleeuw
De Bruyn Omer, Aalst-Erembodegem
De Clus Jacques, Okegem
De Coster Paul, Ninove
De Deyn Jan, Rupelmonde
De Leeuw Jean, Okegem

De Mecheleer-De Roeck, Denderleeuw
De Roeck G. – De Clercq, Ninove
De Roeck Hugo, St Kwintens Lennik
De Roose Marcel, Ninove
De Saeger Christiane, Okegem
De Schepper-Timmermans,Okegem
De Strycker Desiré, Okegem
Debaut Gilbert , Okegem
Delagey-Van De Perre, Okegem
Delagey Paula, Okegem
Eerwaarde Callebaut A., Okegem
Eylenbosch – Wouters, Okegem
Fonteyn-Broeckaert, Roosdaal
Foubert-Ancaer E., Okegem
Geeroms Wilfried, Okegem
Gies E.-Baeyens, St Kat. Lombeek
Gies Lutgarde, Dilbeek
Goubert Marc , Okegem
Grijseels R., Ninove
Helpers Gilbert, Okegem
Helpers Jozef, Denderleeuw
Hitchinson-Van Houtem, Ninove
Impens-Hendrickx, Okegem
Janssens Roger, Ukkel-Brussel
Keymeulen Eduard, Okegem
Ledegem André-Wouter, Okegem
Meert (dokter)-De Clerck, Okegem
Minner Alfons-Redant, Okegem
Moens-Bayens, Iddergem
Nuyts-Gracienne, Okegem
Pauwels – De Smedt, Aspelare
Potloot Liliane , Okegem
Raes A., Outer-Lebeke
Reynaert Georges, Okegem
Ronsijn Paul, Okegem

Schoonjans-Van Isterdael, Roosdaal
Servrancks Bart, Tollembeek-Galmaarden
Servranckx-Van Isterdael, Okegem
Servranckx André, Okegem
Servranckx J.-Van de Perre, Okegem
Van Cauteren Marc, Okegem
Van De Perre Lutgarde, Ninove
Van De Perre Rudolf, Affligem
Van De Winkel G., Denderwindeke
Van den Bossche Simone, Okegem
Van den Spiegel-Van Damme, Okegem
Van den Spiegel George, Okegem
Van Der Donck Jozef, Ninove
Van der Straeten Simonne, Okegem
Van Eeckhout – Ronsijn, Ninove
Van Geyt W., Okegem
Van Isterdael-Badisco, Denderleeuw
Van Isterdael Frank, Okegem
Van Isterdael Luc, Okegem
Van Oudenhove Fernand, Ninove
Van Schelvergem-Van Der El, Okegem
Van Stappen Tomas, Okegem
Van Tricht-Van Kerkhove, Okegem
Veirman-Van der Donck, Okegem
Vernaillen-Coppens, Ninove
Vernaillen Danny, Okegem
Vernaillen E., Okegem
Vernaillen Michel, Okegem
Vernaillen Paul, Okegem
Vernaillen Piet, Okegem
Vernaillen P., Okegem
Vernaillen Werner, Okegem
Vetsuypens G, Okegem
Wouters Rosa-Lambrechts, Okegem
Zuster Van der Speeten E., Ninove

INHOUD

Okegemse plaatsnamen – deel II 81

Herman Van Isterdael

Okegemse Vuurkruisers – aanvulling 97

Patrick Praet

De spotnaam van Okegem 100

Herman Van Isterdael

Ereleden 2012.....101